

Beretning afgivet af Kulturudvalget den 0. december 2008

Bilaget tilbagetaget (16/12 2008)

(Udkast til beretning er omdelt på KUU alm. del – bilag 102)

Udkast til

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om hævvelse af det danske sprog

[af Søren Krarup (DF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 31. oktober 2008 og var til 1. behandling den 20. november 2008. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kulturudvalget.

2. Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i <> møder.

3. Politiske bemærkninger

<>

Et <>tal i udvalget (<>) indstiller beretningen til *vedtagelse*.

Flertallet pålægger regeringen at forberede et lovforslag, der forpligter universiteterne i Danmark til at drage omsorg for, at dansk fastholdes som videnskabs- og undervisningssprog både på bachelor- og kandidatuddannelserne.

Formålet med beretningen er at sikre, at det danske sprog fortsat bruges og udvikles på universiteterne, så det forbliver et komplet og samfunds bærende sprog og forhindre, at dansk reduceres til et sekundært sprog. I universitetsloven bør det således indgå i formålsbestemmelserne i § 2, at universiteterne på alle fakulteter skal bidrage til udvikling af det danske sprog.

Lovforslaget skal forpligte universiteterne dels i forhold til formidlings- og undervisningssproget, dels i forhold til kommunikationen med ansatte og studerende. Udviklingen af dansk som formidlings- og undervisningssprog skal sikres ved, at universiteterne på uddannelser, hvis kandidater hovedsageligt er beskæftiget i dansk sammenhæng, forpligtes til at gennemføre væsentlige dele af undervisningen på dansk og til at bidrage til, at det centrale faglige ordforråd (terminologi) registreres og defineres i en landsdækkende termbank. En sådan termbank skal oprettes i tilknytning til Dansk Sprognævn.

Endvidere skal det sikres, at specialer, ph.d.-afhandlinger og doktorafhandlinger, der skrives på fremmedsprog, indeholder dækkende danske resumeer for at sikre en bred formidling af resultaterne. Derudover skal universiteterne forpligtes til at formidle relevante dele af det videnskabelige arbejde, ved f.eks. at oversætte til dansk til nytte for offentligheden.

Universiteterne forpligtes endvidere til at sikre, at ansættelsesvilkår, sikkerhedsbestemmelser og anden information, som er af betydning for de ansatte på universiteterne, også er tilgængelig på dansk. Desuden skal information om de centrale studieforløb være tilgængelig på dansk, og henvendelser til universitetet skal fortsat kunne ske på dansk.

Det pålægges regeringen at fremsætte lovforslag i folketingsåret 2008-09. Lovændringerne, og dens effekt skal følges tæt af en evaluering hvert andet år i form af et sprogbarometer, der forelægges Folketinget.

Bemærkninger til forslaget

Hensigt

Det er forslagets hensigt at universiteterne med bindende bestemmelser forpligtes til at sikre den fortsatte eksistens og udvikling af det danske sprog. Det er ikke forslagets hensigt at udelukke engelsk, men at sikre fleksibel parallelsproglighed og undervisning, der tilgodeser sproglige kompetencer på både dansk og engelsk.

Baggrund

Regeringen nedsatte i forlængelse af beslutningsforslag nr. B 56 fra folketingsåret 2006-07 (se Folketingstidende, forhandlingerne side 3568 ff. og tillæg A side 3465 og 3467) i 2007 et sprogudvalg om forberedelse af en dansk sproglov. Dette sprogudvalg udgav i 2008 en rapport ”Sprog til tiden – rapport fra sprogudvalget”, Kulturministeriet, 2008, som fremkom med en lang række forslag til styrkelse og fastholdelse af det danske sprog, der åbenlyst for alle er truet af den udbredelse, som engelsk har fået i nutiden. Efterfølgende blev der den 2. oktober afholdt en opfølgingskonference på Det Kongelige Bibliotek med deltagelse af eksperter, embedsmænd og folketingsmedlemmer.

Sprogudvalget havde mange gode ideer og udkast til at styrke dansk, men gennemgående var der kun tale om anbefalinger. Adskillige af sprogudvalgets medlemmer, herunder formanden, foreslog imidlertid at formulere bindende bestemmelser, som sikrer, at brugen af dansk ikke afskaffes »i uddannelser, hvis kandidater hovedsageligt er beskæftiget i dansk sammenhæng«.

Endvidere anbefalede rapporten at nye termer og deres oversættelse til blandt andet engelsk bør samles i en national termbank, som administreres og koordineres af en et nationalt terminologicenter, som kan sikre maksimal vidensdeling.

Forslagets gennemførelse

De bindende bestemmelser kan formuleres som et ændringsforslag til universitetsloven, f.eks. gennem en tilføjelse til § 2 (Formål).

Under Dansk Sprognævn oprettes et terminologicenter, som skal drive en offentligt tilgængelig flersproglig termbank. Terminologicenteret skal understøtte arbejdet med fagsproget i de faglige miljøer og sikre vidensdelingen indbyrdes mellem miljøerne og det omgivende samfund.

Det bør efter vores opfattelse endvidere sikres, at der fortsat eksisterer danske videnskabelige formidlingskanaler af høj kvalitet, således at der fortsat kan foregå publicering af videnskabelige resultater på dansk.

Der udarbejdes hvert andet år en rapport, et sprogbarometer, som registrerer udviklingen i sprogbrugen på de videregående uddannelser, omfanget af videnskabelige publicering på dansk og fremmedsprog, samt andre målbare sprogtendenser i samfundet. Rapporten forelægges Folketinget i begyndelsen af året.

De økonomiske konsekvenser af forslaget skal beregnes, og universiteterne skal kompenseres fuldt ud for de udgifter, de pålægges.

Et <>tal i udvalget (<>) indstiller beretningen til *forkastelse*.

P. u. v.

KARIN NØDGAARD

formand

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende B 27****Bilagsnr. Titel**

1 Sprog til tiden - rapport fra Sprogudvalget, kap. 1, 3 og 10, april 2008